

ДО КОНСТИТУЦИОННИЯТ СЪД № 6/К. 9. 4/95
 Дата 12. 07. 95

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Т У К

104

НАЦИОНАЛЕН КОМИТЕТ на
 ДВИЖЕНИЕТО "ЗАЩИТА на
 ЗАСЕГНАТИТЕ от ЗАКОНА за
 РЕСТИТУЦИЯТА" - /ЗВСВОНИ/
 СОФИЯ, 1606, ПК №182

Г. Д. Гогов
 ОБОБЩЕНО СТАНОВИЩЕ
 НА НАЦИОНАЛНИЯТ КОМИТЕТ НА НАЦИОНАЛНОТО ДВИЖЕНИЕ
 "ЗАЩИТА НА ЗАСЕГНАТИТЕ ОТ ЗАКОНА ЗА РЕСТИТУЦИЯТА"

ОТНОСНО: Конституционни дела № 4/ 1995 г.
 и № 10/1995 г., присъединени за съвместно
 разглеждане с определение на Конституци-
 онният съд от 23.05.1995 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Поддържаме всички пунктове от нашите две становища от 10.04.1995
 и от 10.05.1995 г., предоставени на почитаемия Конституционен съд.

Още веднъж подчертаваме, че Закона за изменение и допълнение
 на Закона за възстановяване на собствеността върху одържавени недви-
 жими имоти, обнародван в ДВ, брой 20/1995 г., макар и като козметична
 мярка, нерешаваща цялостно въпроса, беше повече от необходима и спешна,
 поради фаталния срок 24.02.1995 г. Нашето виждане подробно сме развили
 в първото ни становище от 10.04.1995 г.

Продължаваме обаче твърдо да стоим на позицията, че "Закона за
 възстановяване на собствеността върху одържавени недвижими имоти" и
 по специално в частта му касаеща членове 6 и 7, е противоконституцио-
 нен, силно политизиран, дискриминационен и поставя в неравноправно поло-
 жение хиляди български граждани, засегнати от Закона по членове 6 и 7,
 нарушавайки техни основни граждански, човешки и социални права. Няма да
 изреждаме членове, параграфи, алинеи, точки и пр. да доказваме това. На
 вас те са добре известни.

В член 4, ал. 1 на Конституцията, Република България е обявена
 като правова държава и като така е недопустимо приемането на закони
 с обратно действие. Дори изключения не са предвидени в Конституцията.
 Обратното действие обаче на ЗВСВОНИ обхваща период от преди близо пет
 десетилетия и дълбоко накърнява правата на голяма част български гра-
 ждани, които нямат никаква вина, за извършените някога, от гледище на

сегашните критерии, неправилни действия на държавните органи. Действията на този закон до сега показва колко болезнени и остри правни, икономически и социални проблеми, конфликти, противоречия и конфронтация създава и ще продължава да създава в обществото неговото приложение. Да не говорим за дадените вече и човешки жертви. За негативните резултати, които могат да настъпят бяхме предупредени от редица международни организации. Ще си позволим да цитираме само думите на господин Столерю при посещението му в България през 1991 г. - "Най-добре би било сега да имате политическа воля да нямате реална реституция. Това ще ви задържи и може да ви върне назад." Другите бивши социалистически страни се вслушаха в съветите на международните организации и с въвеждането на компенсационният принцип на обезщетение не допуснаха конфронтация в обществото и запазиха гражданския и социален мир в страните си. Дори Полша, която чак сега приема закона за реституцията не прие нашия опит с отрицателен знак, а премина също на компенсационният принцип.

Ние сме против извършването на каквито и да било козметични поправки на ЗВСВОНИ в една или друга посока, защото те няма да доведат до справедливото и равнопоставено решаване на проблема, а още повече ще усложнят нещата. Затова предлагаме и продължаваме да предлагаме Народното събрание да наложи мораториум - като се спрат всички производства по делата, заведени по член 7 от ЗВСВОНИ, както и по решените вече дела по този член. Да се възложи на МС да организира извършване на необходимите проверки, с участието на представители на реституирани жилища и на наемателите им и на закупилите добросъвестно отчуждени жилища, да обобщи всички данни и мнения и излезе пред Народното събрание с предложение за цялостно решаване на проблема. В подкрепа на нашата позиция повече подробности сме отразили в представените ви две писмени становища ^{но}

По публикувания в ДВ брой 40/1995 г. Закон за изменение и допълнение на Закона за възстановяване собствеността върху одържавени недвижими имоти известно отношение сме вземали в допълнителното ни становище от 10.05.1995 г. Искаме да прибавим още, че направените поправки и допълнения на чл. 7 от ЗВСВОНИ не напомнят за сития вълк и цялото агне. Направена е една механична, принципно необоснована и огаждаща някому редакция на съществуващо положение, с неизяснени нови допълнения. Защо е необходимо да се правят усукани поправки, когато целия член 7 е лишен от правна логика?!? На какво основание бившите собственици трябва да предявяват искове към новите собственици за възстановяване на собствеността си, когато те никога не са имали ~~какви~~ правни отношения помежду си?!? Всеизвестен е факта, че отчуждените по Закона за отчуждаване на едната градска покрита недвижима собственост жилища бяха официално обявени за продажба и всеки живущ в тях наемател можеше да купи съответното жилище, ако има пари. Единствените условия бяха в жилището да няма

други наематели, или ако има-те да дадат съгласието си за закупуването. И още членовете на семейството на купувача да имат право на ползуване на жилищната площ, съгласно изискванията на Закона за наемните отношения. А всичко това няма нищо общо с партийното и служебно положение на купувача и най-малкото със злоупотребата с власт. Такива жилища купуваха и хора, които дори не поддържаха миналата власт. Колкото до нарушаването на нормативните актове за това пък въобще не могат да отговарят купувачите. Ако от някой трябва да се търси отговорност 50 години назад, то това е от държавния чиновник допуснал това нарушение. Така, че съществуването на целия член 7 е едно недомислие и пародия на правна норма, изкуствено създадена с определена цел. Явно тя не е правена от компетентни юристи и по-скоро член 7 трябва да бъде отменен, а не ремонтиран. Същото се отнася и за член 6. Държавата в тази, която трябва да отговаря за действията на своите органи преди половин век, а не засегнатите по членове 6 и 7 невинни граждани. Нормотворците явно са били водени от принципа, разделяй и владей, когато са създавали тези два члена. Така, че парламентаристите и политиците трябва да престанат да водят политическите си игрички за сметка на засегнатите граждани и трупат всички тежести от реституцията върху тях. Крайно време е да се съберат и уточнят, кои бивши собственици не са обезщетени при отчуждаване на жилищата им и решат по какъв начин и кога ще ги обезщетят на компенсационния принцип и да оставят на мира засегнатите по членове 6 и 7 граждани.

Изявявайки отрицателното си отношение към Закона за изменение и допълнение на Закона за възстановяване собствеността върху одържавен жилищни имоти, публикуван в ДВ брой 40/1995 г., това не означава, че ние подкрепяме позицията изразена от 51 народни представители от 37-то Народно събрание по конституционно дело № 10/1995 г. Нашите виждания и позиции са коренно противоположни и принципно различни. Ние няма да правим анализ на искането на 51 депутати. Ще си позволим само да отбележим че в това искане има противоречия, едностранчивост и спекулации с чл. 17 ал. 3 от Конституцията на Република България. Този член важи в по-голяма сила за закупилите добросъвестно отчуждени жилища. Собствеността на претендентите за възстановяване ѝ може да бъде оспорвана, ако се докаже, че собствениците са били обезщетени при отчуждаването. Реагира се и на обратната сила на новата алинея 4 към параграф 2 на заключителните разпоредби на ЗВСВОНИ, а се премълчава и се затварят очите пред обратната сила, 50 години назад, на членове 6 и 7 от ЗВСВОНИ. Посочва се, че обратната сила създавала абсурда еднаквите случаи да се уреждат различно, в зависимост от това, дали решението по съответното дело е влязло в сила или не е влязло. В същото време не се казва абсолютно нищо за еднаквите слу-

чан по дела заведени по чл. 7 и разглеждани от един и същ съдия, но решавани по коренно различен начин. Защо и как се прави това няма да коментираме. Или за това как и на какво основание конфискувани през 1942 г. жилища по закона за спекулата тогава, сега са деактивирани по ЗВСВНИ и реституирани. Могат да се посочат много примери какви нарушения се вършат под прикритието на ЗВСВНИ. Не е чудно, както сме тръгнали и както ни отърва и за щяло и нещяло да спекулираме с тази обратна сила на законите, да стигнем до положението да скалъпим на бърза ръка някой законче и да отменим с обратна сила да речем я Търновската Конституция, я Конституциите на Народна Република България от 1947 и 1971 г. и да обявим, че държавата България не е съществувала през това време, и че сме се намирали под нечие присъствие. Можем да се върнем и по-назад и да отменим някой закон на Цар Борис I или на Цар Симеон, ако не ни харесват сега.

Още веднаж искаме да подчертаем нашето становище, че членове 6 и 7 на ЗВСВНИ не се нуждаят от нескопосани поправки и изменения, а трябва да се седне на кръглата маса и трезво и принципно, без политически пристрастия, сериозно да се огледат нормите, залегнали в тях, и веднаж завинаги окончателно, справедливо и равнопоставено се решат проблемите. С този въпрос сериозно трябва да се заемат Парламента, Президента, Правителството, политическите партии, Министерствата на Правосъдието и Финансите. Свое място може би трябва да намери и Конституционният съд. В противен случай не можем да очакваме нищо хубаво. Противопоставянето и конфронтацията ще растат и някой ден ще бъдем изненадани с най-лошото

С ИСКРЪВНО УВАЖЕНИЕ:

Национален комитет на Националното
"Защита на засегнатите от
Закон за реституцията - ЗВСВНИ"

Председател

09.06.1995 год.

/ Б. Карастянов X